

A XIX. század elején nemhogy telefon, de még vonat vagy autó sem létezett. Az utazgatás csak kevesek kiváltsága lehetett. A lányok és legények szűkebb pátriájukban keresték és találták meg életük párját. Kivételek persze akkoriban is akadtak. Ilyen volt a halhatatlan zeneszerző, Ludwig van Beethoven esete is. A híre messze földre eljutott, így a Brunszvik család martonvásári kastélyába is. Ebben a szép házban két szép lány is nevelkedett: Teréz és Jozefin. Élték a maguk arisztokrata életét: imádkoztak, hímeztek, francia nyelvórákat és zongoraleckéket vettek. Készültek a házasságra, az anyaságra. Miközben tanultak és cizellálták lelküket, elsajátították azt a szigorú fegyelmet is, amely a korabeli kékvérűeket jellemezte. Ez az önkorlátozás oly mértékű volt, hogy a szívügyeket is háttérbe szorította.

Egy ilyen beteljesületlen szerelemről szólt Vásáry Tamás szemináriuma, A halhatatlan kedves, a TV 1 műsorán. A kiváló zongorista és karmester a nagy tanítókhoz méltóan kitűnő formát talált a zenei ismeretterjesztésre, pontosabban a lelki gondozásra. Mert ez a műsor fölért egy meditációval, egy terápiás beszélgetéssel. Pedagógiai hatását illetően azonban már kétségeim vannak, hiszen az a korosztály, amely a leginkább rászorulna a példa követésére, nem Beethoven és Brunszvik Jozefin szerelmi történetére kíváncsi. Napjaink infantilis, fogyasztói világában szinte hihetetlennek tűnik, hogy hetekbe tellett, amíg levelet válthattak, és évekbe, amíg ismét láthatták egymást a szerelmesek. Egy-egy levél így fantasztikusan fölértékelődött, sokszor elolvasták, a végén már kívülről tudták.

Jozefin fegyelmezett kényszerházassága, a zeneköltő rangon aluli volta irreálissá tette a szerelmesek egybekelését. Ennek ellenére hosszú évtizedeken keresztül rótták szerelmes soraikat, Beethoven pedig „ráadásként” megírta zenés szerelmi vallomásait a Holdfény szonátától az Apassionatáig.

A műsorban elhangzott zeneműveket elsősorban Vásáry Tamás szólaltatta meg. Kitűnő partnere volt Bakonyi Anikó, kellemes énekével és zongorajátékával. Jozefint Huszárik Kata személyesítette meg. Szótlatlanul, eszköztelenül, csupán szomorú gyönyörűségével jelenítette meg a fiatalon elhunyt asszonyt.

A rendező, Czigány Zoltán nehéz feladatot oldott meg, hiszen egy csaknem kétszáz éves történetet kellett földolgoznia és bemutatnia az előadás és az élőzene kereteibe illesztve.

Úgy hírlik, a szeminárium folytatódik. Az alkotók a mércét magasra tették, ami azt sejteti, hogy a következő adások is maradandó élményt nyújtanak majd.

Zétényi Zoltán (Új-Demokrata, 1996./18.- 1996. május 2.)